

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 8, 13, 21, 23 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAIS NR. 18-13996)
DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos, su kuria derinta, pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
1.	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2018-12-12 raštas Nr. R2-(D)-2665	<p>1. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu yra užregistruotas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 4, 8, 15, 16, 19, 191, 22, 241, 25, 26, 31, 32, 34, 341, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – Projektas) ir kartu su juo teikiami lydimieji įstatymų projektai (toliau – lydimieji projektai). Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas keičiamas, siekiant konsoliduoti energetikos reguliavimo bei rinkos priežiūros ir kontrolės funkcijas, nuo 2019 m. liepos 1 d. sujungimo būdu reorganizuojant Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją bei Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos ir sukuriant nepriklausomą reguliavimo instituciją – Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą.</p> <p>Pažymime, kad Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos pagal 2012 m. vasario 2 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-19 „Dėl Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių 49 punktą atlieka technologinių ir vadybinių pajėgumų, leidžiančių tinkamai įvykdyti reguliuojamosios veiklos sąlygas, atitiktį. Todėl manome, kad būtų tikslinga Įstatymo projektą rengti įvertinant minėtą konsolidaciją, kuriai įvykus būtų galima Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai centralizuotai nustatyti kompetencijos ribas reguliuojamoje srityje.</p> <p>Įvertinę tai, kas išdėstyta, bei tai, kad Projektas šiuo metu svarstomas Seimo komitetuose, siekdami užtikrinti teisėkūros proceso operatyvumą ir ekonomiškumą, siūlome įvertinti galimybę Įstatymo projektą rengti priėmus atitinkamus sprendimus dėl Projekto priėmimo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projektas yra aktualus sprendžiant prekybos naftos produktais rinkos skaidrumo didinimo, šešėlio mažinimo klausimus, todėl jo rengimas ir svarstymas Vyriausybėje neturėtų būti atidėtas.</p> <p>Seimui priėmus pastaboje minimą įstatymų pakeitimų paketą dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sukūrimo, Įstatymo projekto nuostatos būtų atitinkamai patobulintos.</p>
2.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	<p>4. Leidimų išdavimo taisyklėse ir Prekybos taisyklėse yra apibrėžta, kas yra laikoma mažmenine ir didmenine prekyba. Mažmenine prekyba iš esmės yra laikoma prekyba, vykdoma degalinėse, kai degalai tiekiami per degalų kolonėles. Tuo tarpu didmenine prekyba yra laikoma tokia prekyba, kai nefasuoti naftos produktai parduodami asmeniui, kuris juos naudos verslo ar kitokiems (su asmeniniais, šeimos ar namų ūkio nesusijusiems) poreikiams. Prekybos taisyklių 27 punkte numatyta, kad fiziniai asmenys didesnius kaip 200 litrų naftos produktų kiekius gali įsigyti naftos produktų gamybos įmonėse ir didmeninės prekybos šiais produktais įmonėse (terminaluose bei sandėliuose) didmeninės</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. (4, 5 pastaba)</p> <p>Atsižvelgiant į projekto derinimo metu iš VMI ir FNTT gautus siūlymus projektas pakoreguotas tikslinant Energetikos įstatymo 24 straipsnio 1 dalį, atsisakant kaip dubliuojančių atskirų leidimų verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, kurie tiekiami kaip kuro atsargos laivams, ir leidimų verstis didmenine prekyba</p>

<p>2018-12-11 raštas Nr. (18.4-31- 2E)RM-41126</p>	<p>prekybos sąlygomis (išrašant PVM sąskaitas faktūras ar sąskaitas faktūras). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad didmeninę nefasuotų naftos produktų prekybą vykdomas ir atitinkamą didmeninės prekybos leidimą turintis asmuo gali degalus parduoti ne tik verslo, bet ir asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams (pastaruoju atveju tik, jeigu parduodami didesni kaip 200 litrų degalų kiekiai).</p> <p>Vadinasi, jeigu degalų tiekėjas parduotų daugiau kaip 200 litrų degalų, pvz., jachtos savininkui (kuris degalus naudotų asmeniniams poreikiams), tokiu atveju šis sandoris turėtų būti vykdomas tik turint leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, kurie tiekiami kaip kuro atsargos laivams. Tuo tarpu, jeigu minėtas degalų tiekėjas norėtų parduoti mažesnę degalų kiekį (pvz., 150 litrų), tokiu atveju kiltų klausimas dėl kokio leidimo jam reikėtų kreiptis. Kaip jau minėta, leidimas verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais suteikia teisę vykdyti veiklą tik konkrečioje prekybos vietoje (degalinėje), kai degalai tiekiami per degalų kolonėles.</p> <p>Kaip matyti, teisės aktuose nėra numatyti visi atvejai, kada ir dėl kokio leidimo išdavimo turėtų būti kreipiamasi į atitinkamas institucijas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, VMI prie FM nuomone, tikslinga būtų papildyti didmeninės prekybos sąvoką, į ją įtraukiant ir tuos atvejus, kai degalai kaip kuro atsargos laivams / orlaiviams parduodamos asmenims, kurie juos naudos tiek verslo, tiek asmeniniais ar kt. tikslais:</p> <p>„Didmeninė prekyba – veikla, kai pardavėjas (leidimo turėtojas) įsipareigoja perduoti savo pagamintus, sumaišytus, įsigytus nefasuotus naftos produktus ar dujas pirkėjui nuosavybės teise (patikėjimo teise) jo verslo ar kitokiems, su asmeniniais, šeimos ar namų ūkio poreikiais nesusijusiems, poreikiams tenkinti, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą. Didmeninė prekyba taip pat yra veikla, kai pardavėjas (leidimo turėtojas) įsipareigoja perduoti savo pagamintus, sumaišytus, įsigytus nefasuotus naftos produktus kaip kuro atsargos laivams / orlaiviams pirkėjui nuosavybės teise (patikėjimo teise) jo verslo, asmeniniais, šeimos, namų ūkio ar kitokiems poreikiams tenkinti, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą.“</p> <p>5. Papildomai pažymėtina, kad, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisėkūros įstatyme įtvirtiną sistemiškumo principą, manytina, kad esminių sąvokų apibrėžimas (pvz., kas yra laikoma didmenine ir mažmenine naftos produktų prekyba), leidimais suteikiamos teisės (pvz., Prekybos taisyklių 27 punkte įtvirtinta galimybė didmeninės prekybos sąlygomis parduoti didesnius kaip 200 litrų degalų kiekius) ir pan. turėtų būti įtvirtintos ne įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, bet Įstatyme.</p> <p>6. Pagal Projektą VMI prie FM ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo Projekto įsigaliojimo dienos Komisijai turės pateikti informaciją apie asmenų, turinčių Įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, atitiktį minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams, nustatytiems Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo (toliau – MAĮ) 401 straipsnio 1 dalyje. Pažymėtina, jog siekiant tinkamai įgyvendinti šį kriterijų, būtina nustatyti visus mokesčių</p>	<p>nefasuotais naftos produktais, kurie tiekiami kaip kuro atsargos orlaiviams. Atsižvelgiant į tai, praktikoje bus aiškiau taikyti teisės aktų nuostatas, susijusias su šių leidimų išdavimu.</p> <p>Rengiant poįstatyminių teisės aktų pakeitimus bus įvertintas poreikis keisti galiojančias didmeninės ir mažmeninės prekybos sąvokas, pagal VMI pateiktas pastabas.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad didmeninės ir mažmeninės prekybos samprata yra nustatyta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, atsižvelgiant į tai manome netikslinga jas papildomai apibrėžti Energetikos įstatyme.</p> <p>Neatsižvelgta. (6 pastaba)</p> <p>Pažymėtina, kad asmenys turintys, Energetikos įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, privalomai turi būti pateikę VMI prievolių įvykdymą užtikrinančius</p>
--	---	--

		<p>mokėtojus turinčius Įstatymo nustatytą leidimą. Todėl manytina, kad tikslinga, jog Komisija po Įstatymo įsigaliojimo pateiktų VMI prie FM sąrašą mokesčių mokėtojų, kurie turi atitinkamą leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, dėl kurių turi būti atliktas kriterijų vertinimas. Tokiu būdu būtų užtikrintas tinkamas ir savalaikis duomenų perdavimas Komisijai.</p>	<p>dokumentus, kaip tai nustatyta Energetikos įstatymo 24 straipsnyje.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manytina, kad VMI turi aktualią informaciją apie mokesčių mokėtojus pateikusius prievolių įvykdymą užtikrinančius dokumentus, o kartu turinčius ir galiojančius leidimus, todėl VMI galės pateikti informaciją Komisijai apie šių asmenų atitikimą minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams.</p> <p>Esant tarpinstitucinio koordinavimo poreikiui, informacinius įpareigojimus viešojo administravimo subjektams būtų galima nustatyti rengiant poįstatyminius teisės aktus.</p>
3.	<p>Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos</p> <p>2018-12-11 raštas Nr. 25/8-4-20252</p>	<p>3. Dėl Projektu siūlomo EĮ 21 str. 5 d. 4 p. bei 23 str. 5 d. 3 p. suderinamumo su EĮ 21 str. 5 d. 9 p. ir 24 str. 4 d. 4 p. Tarnyba pritaria Projektu siūlomiems EĮ 21 str. 5 d. 4 p. bei 23 str. 5 d. 3 p. papildymams, nustatant, kad sustabdyti leidimo galiojimą arba jo neišduoti bus galima paaiškęs, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> · fizinis asmuo, turintis leidimą, ar juridinio asmens, turinčio leidimą, vadovas, savininkas ir (ar) juridinio asmens dalyvis – fizinis asmuo, turintis ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba; · dėl juridinio asmens, turinčio leidimą, ar dėl šio juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius penkerius metus buvo priimtas ir yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamo susivienijimo organizavimą arba vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertinimą ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, nusikalstamą bankrotą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar įsias veikas atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus;“. <p>Tačiau Tarnyba atkreipia dėmesį į to paties Projekto siūlomą EĮ 21 str. 5 d. 9 p. ir 24 str. 4 d. 4 p. kitą nuostatą, kad sustabdyti leidimo galiojimą arba jo neišduoti bus galima paaiškęs, kad asmuo neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, nustatytų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ str. 1 d.^[3] Šiuo atveju dubliuojasi šio straipsnio 1 dalies 3 p. nuostata, kuri nustato, kad patikimu mokesčių mokėtojas laikomas tuomet, kada juridinis asmuo ir (ar) jo vadovas arba individualia veikla užsiimantis asmuo per paskutinius trejus metus iki jo vertinimo dienos priimtu ir</p>	<p>Neatsižvelgta. (3 pastaba)</p> <p>Pažymėtina, kad Energetikos įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 4 punkto nuostatos yra taikomos, ne tik naftos produktų prekybos, bet ir kitoms energetikos veikloms.</p> <p>Tuo tarpu Energetikos įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 9 punkto nuostatos ar kitos nuostatos susijusios su asmenų, turintis leidimą verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, atitikimu minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams, taikomos konkrečiai veiklos sričiai.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, Energetikos ministerijos nuomone, FNTT minimų straipsnių nuostatos turėtų būti vertinamos kompleksškai.</p>

įsigaliojusių apkaltinamųjų nuosprendžių nebuvo nuteistas už sukčiavimą, neteisėtą praturtėjimą, nusikalstamą veiką ekonomikai ir verslo tvarkai, nusikalstamą veiką finansų sistemai. Taigi, sugretinus abi nuostatas matyti, kad EĮ 21 str. 5 d. 4 p. bei 23 str. 5 d. 3 p. atveju asmenų ratas yra platesnis, nei EĮ 21 str. 5 d. 9 p. ir 24 str. 4 d. 4 p., tuo tarpu nusikalstamų veikų sąrašas atvirkščiai. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba siūlo iš naujo įvertinti anksčiau minėtų siūlomų nuostatų suderinamumą.

4. Dėl kitų Projekte nenumatytų nuostatų. Tarnyba, inicijavusi šią teisėkūrą, ne kartą pasisakė dėl leidimų galiojimo termino nustatymo, argumentuodama tuo, kad leidimų turėtojų technologiniai, finansiniai ir vadybiniai pajėgumai gali kisti, todėl baigiantis leidimo galiojimo terminui būtų tikslinga iš naujo įvertinti tokius pajėgumus. Nustačius periodinį leidimą išdavimą, būtų užtikrinta, kad leidimus turės tik reikalingus pajėgumus turintys leidimų turėtojai. Ypač tai svarbu į rinką atėjusiems naujiems subjektams. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba siūlo maksimalų iki 2 metų leidimo išdavimo galiojimą.

Tarnyba taip pat pasisakė ir dėl ūkio subjekto finansinio pajėgumo, individualiai nustatant prievolių užtikrinimo dydį kiekvienam ūkio subjektui. Tuo tikslu buvo numatyta atlikti šiuo metu galiojančio reguliavimo, pagal kurį ūkio subjektai, užsiimantys didmenine prekyba naftos produktais, turi pateikti 1 mln. Eur ar 100 tūkst. Eur dydžio prievolių įvykdymo užtikrinimą (garantiją), poveikio vertinimą ir tuo atveju, jei būtų objektyvių duomenų, kad dabartiniai dydžiai nėra efektyvūs ar paaiškėtų, kad subjektai, pateikę 1 mln. Eur ar 100 tūkst. Eur dydžio garantiją, imasi nelegalios veiklos. Susipažinus su Projektu matyti, kad šis aspektas nėra EĮ pakeitimo dalis. Valstybinės mokesčių inspekcijos darbo grupėje 2018-05-28 pateiktais duomenimis beveik visais atvejais taikoma 100 tūkst. Eur garantija, atlikti tokį vertinimą tikslinga būtų po metų. Atsižvelgdama į tai, Tarnyba siūlo Projekto iniciatoriams iš naujo apsvastyti tikslingumą inicijuoti poveikio vertinimą, siekiant nustatyti sąlygas ir kriterijus, kokiais atvejais ūkio subjektams būtų tikslinga taikyti 100 tūkst. Eur viršijantį prievolių įvykdymo užtikrinimą.

Atsižvelgta iš dalies. (4 pastaba)

Dėl poreikio pakartotinai įvertinti leidimų turėtojų pajėgumus, Įstatymo projektas papildytas nuostata, kad asmenys, turintys leidimus verstis prekyba naftos produktais, pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams per keturis mėnesius turės atlikti įmonės finansinių ataskaitų auditą ir jo išvadas pateikti leidimą išduodančiai institucijai. Atkreiptinas dėmesys, kad leidimų galiojimo terminai jau yra apriboti galiojančio Įstatymo 23 straipsnio 6 dalies 5 punkto nuostatomis.

Dėl prievolių užtikrinimo dydžio nustatymo kiekvienam ūkio subjektui individualiai, Energetikos ministerijos nuomone, turėtų būti svarstoma praėjus bent metams po 2017 m. birželio 29 d. priimtu Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-565, įvesto garantijų mechanizmo, taikymo (taikomas nuo 2018 vasario) ir atlikus jo poveikio vertinimą. Atkreiptinas dėmesys, kad šis klausimas 2018 metų gegužę buvo svarstytas Energetikos ministro 2018 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. 1-142 iš kompetentingų institucijų atstovų sudarytoje darbo grupėje (dalyvavo ir FNTT), kuri pateikė analogišką nuomonę.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vyriausioji specialistė

Daiva Brazdžiuvienė

2018-12-14

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

2018-12-14